

Portal Województwa Lubuskiego

Dzieci same sobie nie poradzą. Musimy o nie walczyć

© Paweł Wańczko/Lubuskie.pl

Kategoria - Zdrowie

Data publikacji -23 września 2023 godz. 12:44

Pandemia, wojna w Ukrainie, kryzys gospodarczy... Wydarzenia ostatnich lat zostawiły piętno w psychice dzieci i młodzieży. Jak wyprowadzić na prostą naszych najbliższych?

W sobotę 23 września 2023 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego odbyła się międzynarodowa konferencja o wyzwaniach psychiatrii dzieci i młodzieży

w Europie. W Sali Kolumnowej zjawili się eksperci nie tylko z Polski (z **konsultantką krajową w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży dr hab. n. med. Aleksandrą Lewandowską** na czele), ale również z Włoch, Wielkiej Brytanii czy Niemiec.

Sytuacja jest dramatyczna, trzeba działać

- Może nie mamy chyba jeszcze takiej świadomości, może zbyt mało o tym mówimy, zbyt cicho, może trzeba krzyczeć: każdego dnia 15 osób ma próby samobójcze. W ciągu roku z powodu samobójstw ginie więcej osób niż z powodu wypadków samochodowych! – podkreśliła na konferencji prasowej poprzedzającej wydarzenie naukowe **marszałek Elżbieta Anna Polak**. - To jest niezwykle dramatyczna sytuacja, szczególnie, że mamy zbyt mało lekarzy, psychiatrów, a zwłaszcza psychiatrów dziecięcych, którzy pomogliby tym osobom.

Lubuska marszałek mówiła, że samorząd - nie czekając na rozwiązania systemowe, krajowe - może wziąć sprawę w swoje ręce. - Mamy to szczęście, że mamy szpital w Zaborze, który od wielu lat zajmuje się zdrowiem psychicznym dzieci i młodzieży, dlatego wiemy, jakie problemy należy szybko rozwiązywać. Po pierwsze, zmierzaliśmy się z deficytem lekarzy. Pamiętam, jak mieliśmy tylko trzech psychiatrów dziecięcych, brakowało psychologów klinicznych, psychoterapeutów. Dlatego postawiliśmy na kształcenie. Od ośmiu lat mamy kierunek medyczny. Od roku wspieramy dodatkami specjalnymi tych absolwentów, którzy wybiorą specjalizację w zakresie psychiatrii dziecięcej. To aż 2,5 tys. zł miesięcznie. Dziś mamy w województwie siedmiu psychiatrów dziecięcych, szczęściu wybrało tę specjalizację i są rezydentami w Zaborze – wymieniła Elżbieta Anna Polak.

Pokazujemy, jak rozwiązywać problemy

W Lubuskim znajduje się także szpital dla młodzieży w Międzyrzeczu Obrzycach, który znajduje się pod nadzorem ministra. Samorząd wojewódzki utworzył także cztery centra zdrowia psychicznego. W Zielonej Górze otworzyliśmy przychodnię, w której opieką otoczonych jest 1400 dzieci (700 z nich to osoby po próbach samobójczych).

- Jako samorządy mamy narzędzie do tworzenia specjalnych programów, centrów zdrowia psychicznego, zwrócenia uwagi opinii publicznej na ten problem. Ale słuchamy też środowiska. Kiedy przyszła do mnie dziekan wydziału psychologii z prośbą, by pomóc kształcić psychologów klinicznych, natychmiast wprowadziliśmy stypendia dla absolwentów psychologii, którzy wybierają psychologię kliniczną. Niezależnie od tego, od pięciu lat, mamy stypendia dla studentów kierunku lekarskiego. To 2 tys. zł miesięcznie dla osób, które chcą zostać w regionie po ukończeniu nauki. Dzięki temu zmniejszamy deficyt kadry medycznej. Od dwóch lat absolwenci naszej medycyny zdają najlepiej egzamin państwowy. W zakresie psychiatrii nawet wybudowaliśmy dwa domy w Zaborze, by ściągnąć lekarzy. Staramy się na naszym przykładzie zwrócić uwagę jak oddolnie można wychodzić z inicjatywą i starać się rozwiązywać problemy, które wymagają natychmiastowej uwagi – dodała lubuska marszałek.

Jest wiele do zrobienia

- Dziękuję za tę inicjatywę. Konsultantem krajowym jestem dosyć krótko, ale od początku mam możliwość bycia w kontakcie z zespołem, który zajmuje się psychiatrią dzieci i młodzieży w regionie lubuskim. To jest cudowny zespół pod przewodnictwem dr. Żywienia. Bardzo zaangażowany i pomimo różnych trudności, z energią, pasją i uważnością zawsze szuka rozwiązania – powiedziała dr Aleksandra Lewandowska, która zwróciła uwagę, że konferencja naukowa zorganizowana przez urząd marszałkowski to również szansa na poszerzanie świadomości w grupie specjalistów z obszaru zdrowia psychicznego. - Bo rzeczywiście problemy po okresie pandemii, konfliktu zbrojnego, kryzysu gospodarczego znacząco narosły. Mamy wiele do zrobienia w tym zakresie. Wsparcie systemowe jest bezwzględnie potrzebne, ale w poszczególnych regionach są inicjatywy i działania samorządów. Rozwijające i wspierające projekty, które np. realizuje centrum w Zaborze pomimo różnych przeszkód, głównie związanych z brakiem kadry. Bardzo za to dziękuję – dodała konsultantka krajowa w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży.

Bez pieniędzy nie pomożemy

Jacek Karnowski, gość honorowy konferencji naukowej oraz prezydent Sopotu i prezes Ruchu Samorządowej Tak! Dla Polski zwrócił uwagę na fatalny stan polskiej oświaty. - Z jednej strony brak nauczycieli, z drugiej przeładowanie programu, niemożność pracy na co dzień z dziećmi. Ilość osób zabierających swoje dzieci z państwowych placówek oświatowych wzrosła w ostatnim roku o 100 procent. Czy szkoła „w chmurze” jest dobrym rozwiązaniem? Niech każdy rodzic sam sobie odpowie, czy pozbawienie dzieciaka bezpośredniego kontaktu ze swoimi rówieśnikami to dobry pomysł – pytał Jacek Karnowski.

Prezydent Sopotu, na przykładzie swojego miasta, pokazał, że lokalne społeczności potrafią same odpowiedzieć na te wyzwania. - W budżecie obywatelskim w zeszłym roku, który jest na poziomie 2,4 mln zł, mieszkańcy „wygłosowali” 400 tys. zł na rzecz tworzenia specjalnych programów psychiatrii dziecięcej. To nie znaczy, że samorząd sopocki nie daje pieniędzy na opiekę psychiatryczną, ale chciałem zwrócić uwagę, że sami mieszkańcy zgłaszają tak projekt, który później uzyskuje jedną z dwóch najwyższych ocen wśród głosujących. To świadczy o tym, że ten problem rzeczywiście istnieje, a przecież Sopot nie leży na końcu świata i jest oceniany, jako jedno z dziesięciu najlepszych miejsc do zamieszkania w Polsce. A więc możemy sobie wyobrazić, jaka jest sytuacja w innych gminach.

- Jesteśmy w stanie z Panią Marszałek, z innymi samorządowcami, wykonać każdy program. Natomiast tutaj potrzeba rozwiązań systemowych. Z jednej strony, lekarzy i specjalistów w dziedzinie psychologii i psychiatrii, których mamy bardzo mało w Polsce i nie zastąpią ich ludzie po studiach z ekonomii czy zarządzania. Z drugiej strony jest problem braku środków finansowych, który może nie dotyczy Sopotu, ale bardzo wielu gmin, gdzie nie ma pieniędzy na dodatkowe zajęcia pozalekcyjne. Dla młodych ludzi, którzy wymagają opieki. Sytuacja finansowa samorządów w Polsce jest generalnie dramatyczna. Każdy wójt, burmistrz, prezydent, starosta czy marszałek jest w stanie rozwiązać problemy na swoim terenie, o ile posiada na to pieniądze lub może się zadłużyć. Musimy doprowadzić do szybkiej reformy finansów

publicznych, szczególnie z uwzględnieniem finansów jednostek samorządu terytorialnego, bo wolontariuszy możemy mieć wielu, ale to nie jest rozwiązanie systemowe – dodał Jacek Karnowski.

Musi być wsparcie rządu

O konieczności wprowadzenia rozwiązań na poziomie krajowym mówił także **senator Wadim Tyszkiewicz**: - Jeśli chodzi o służbę zdrowia i psychiatrię dziecięcą, samorząd województwa lubuskiego staje na wysokości zadania, tylko sam samorząd sobie nie poradzi. Dobrze by było, żeby rząd także stanął na wysokości zadania, a z tym jest niestety dużo gorzej. Lubuski samorząd weźmie na siebie odpowiedzialność, by w tej dziedzinie się poprawiło, ale musi mieć wsparcie rządu. Zarówno edukacja jak i służba zdrowia to w dzisiejszej Polsce jeden z największych problemów, z którym mam nadzieję, nowa władza, będzie musiała sobie poradzić. Dlatego, że zaległości są ogromne i nie można wszystkich obowiązków przerzucać na samorząd.

Lubuskie dla zdrowia dzieci i młodzieży

- Samorząd Województwa zabezpieczył w budżecie kwotę **2.684.600,00 zł** na zakup budynku od Uniwersytetu Zielonogórskiego znajdującego się przy ulicy Monte Casino 21 b w Zielonej Górze, gdzie mieści się obecnie siedziba **Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży "Pozytywka"** (do tej pory obiekt był dzierżawiony od UZ). W dalszej perspektywie budynek mógłby zostać także wykorzystany na potrzeby Zielonogórskiego Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych prowadzonego przez Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych SP ZOZ w Ciborzu. Obecnie Szpital wynajmuje pomieszczenia na 2 poradnie w Zielonej Górze.
- **Wsparcie kształcenia i podnoszenia kwalifikacji lekarzy podejmujących specjalizację z psychiatrii dzieci i młodzieży**

W listopadzie 2022 r. Samorząd Województwa przyjął program dotyczący pokrywania kosztów kształcenia i podnoszenia kwalifikacji lekarzy podejmujących specjalizację w zakresie psychiatrii dzieci i młodzieży. Wsparcie kształcenia i podnoszenia kwalifikacji może być przyznawane absolwentowi uczelni medycznej, który rozpoczął szkolenie specjalizacyjne z psychiatrii dzieci i młodzieży w podmiocie uprawnionym do realizacji szkolenia specjalizacyjnego z psychiatrii dzieci i młodzieży. Wsparcie ma formę pieniężną: jest przyznawane na okres jednego roku budżetowego; może być przyznawane w kolejnych latach specjalizacji, maksymalnie do 5 lat; wysokość wsparcia wynosi **2.500 zł** miesięcznie. Obecnie sześciu lekarzy pracujących w Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze specjalizuje się w psychiatrii dzieci i młodzieży. Trzech lekarzy pracujących w Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze podpisało umowę z placówką i korzysta z dofinansowania w celu pokrycia kosztów kształcenia i podnoszenia kwalifikacji – kwota 90.000 zł.

W 2022 r. po raz pierwszy Zarząd Województwa Lubuskiego przyznał stypendia dla studentów kształcących się na szkoleniach podyplomowych z psychologii klinicznej oraz psychoterapii. Stypendium wynosi **1.500 zł** miesięcznie – wypłacane przez 9

miesiący. Stypendia przyznano 11 studentom. Przeznaczono na ten cel 148.500 zł.

Od 2018 r. Lubuskie wspiera studentów kierunku lekarskiego, a od 2019 roku studentów kierunku pielęgniarstwa lub położnictwa. Przyznano 340 stypendiów studentom kierunku lekarskiego (stypendium wynosi 2.000 zł miesięcznie - wypłacane przez dziewięć miesięcy) oraz 122 stypendia studentom kierunku pielęgniarstwa lub położnictwa (stypendium wynosi 1.200 zł miesięcznie - wypłacane przez dziewięć miesięcy). Kwota całkowita stypendiów dla studentów kierunku lekarskiego i studentów kierunku pielęgniarstwa lub położnictwa wynosi 7.713.600 zł. W tym koszt stypendiów lekarskich: 6.396.000 zł, pielęgniarских 1.317.600 zł.